

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (трети състав)

17 септември 2020 година *

„Преюдициално запитване — Съдебно сътрудничество по гражданскоправни въпроси — Компетентност във връзка със задължения за издръжка — Регламент (ЕО) № 4/2009 — Член 3, буква б) — Съд по обичайното местопребиваване на вискателя по вземане за издръжка — Регресен иск, предявен от публична институция, встъпила в правата на вискателя по вземане за издръжка“

По дело C-540/19

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Bundesgerichtshof (Федерален върховен съд, Германия) с акт от 5 юни 2019 г., постъпил в Съда на 16 юли 2019 г., в рамките на производство по дело

WV

срещу

Landkreis Harburg

СЪДЪТ (трети състав),

състоящ се от: А. Prechal, председател на състава, К. Lenaerts, председател на Съда, изпълняващ функцията на съдия от трети състав, L. S. Rossi (докладчик), F. Biltgen и N. Wahl, съдии,

генерален адвокат: М. Campos Sánchez-Bordona,

секретар: А. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

- за германското правителство, от J. Möller, M. Hellmann, U. Bartl и E. Lanckenau, в качеството на представители,
- за испанското правителство, от L. Aguilera Ruiz, в качеството на представител,
- за Европейската комисия, от M. Wilderspin и M. Heller, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 18 юни 2020 г.,

* Език на производството: немски.

ПОСТАНОВИ НАСТОЯЩОТО

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 3, буква б) от Регламент (ЕО) № 4/2009 от 18 декември 2008 година относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на съдебни решения и сътрудничеството по въпроси, свързани със задължения за издръжка (ОВ L 7, 2009 г., стр. 1).
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между WV, живеещ във Виена (Австрия), и Landkreis Harburg (окръг Харбург, Германия) (наричан по-нататък „институцията ищец“) по повод на вземане за издръжка в полза на майката на WV, която живее в Германия и в чиито права тази институция встъпва.

Правна уредба

Правото на Съюза

Брюкселската конвенция

- 3 Член 2, първа алинея от Конвенцията от 27 септември 1968 г. относно компетентността и изпълнението на съдебните решения по граждански и търговски дела (ОВ L 299, 1972 г. стр. 32; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 10, стр. 3), изменена с последващите конвенции за присъединяването към нея на новите държави членки (наричана по-нататък „Брюкселската конвенция“), гласи:

„При спазване на разпоредбите на настоящата конвенция, икове срещу лицата с местоживеене в една договаряща държава се предявяват пред съдилищата на тази държава, независимо от тяхното гражданство“.

- 4 Член 5, точка 2 от Брюкселската конвенция предвижда:

„Срещу лице с местоживеене в една договаряща държава може да бъде предявен иск в друга договаряща държава:

[...]

- 2) при дела, свързани с издръжка — в съдилищата по местоживеенето или обичайното местопребиваване на кредитора на издръжката“.

Хагският протокол

- 5 Хагският протокол от 23 ноември 2007 г. за приложимото право към задължения за издръжка е одобрен от името на Европейската общност с Решение 2009/941/ЕО на Съвета от 30 ноември 2009 г. (ОВ L 331, 2009 г., стр. 17) (наричан по-нататък „Хагският протокол“).
- 6 Съгласно член 3 („Обща норма за приложимо право“) от този протокол:

„1. Задълженията за издръжка се уреждат от правото на държавата по обичайното място на пребиваване на кредитора, освен ако в [посочения] протокол е предвидено друго.

2. При промяна на обичайното място на пребиваване на кредитора от момента на настъпване на промяната се прилага правото на държавата по новото обичайно място на пребиваване на кредитора“.

- 7 Член 10 от Хагския протокол предвижда, че правото на дадена публична институция да иска възстановяване на помощите, които е изплатила на кредитора вместо издръжка, се урежда от правото, което е приложимо към институцията.

Регламент № 4/2009

- 8 Съображения 8, 9, 10, 11, 14, 15, 44 и 45 от Регламент № 4/2009 гласят:

„(8) В рамките на Хагската конференция по международно частно право [Европейската общност] и нейните държави членки участваха в преговори, които завършиха на 23 ноември 2007 г. с приемането [...] на [Хагския протокол]. Ето защо т[о]зи [...] инструмент[...] следва да се взем[е] предвид в рамките на настоящия регламент.

(9) Вискател на издръжка следва да може да получи лесно в една държава членка решение, което автоматично ще бъде изпълняемо в друга държава членка, без никакви други формалности.

(10) За да се постигне тази цел, би било уместно да се създаде общностен инструмент във връзка със задълженията за издръжка, който да обединява разпоредби за стълкновенията на юрисдикции, за стълкновенията на закони, за признаването и за изпълнителната сила, за изпълнението на решенията, за правната помощ и за сътрудничеството между централните органи.

(11) Приложното поле на настоящия регламент следва да включва всички задължения за издръжка, произтичащи от семейни, родствени, брачни отношения или отношения по сватовство, за да се гарантира равното третиране на всички вискатели по вземания за издръжка. За целите на настоящия регламент понятието „задължение за издръжка“ следва да се тълкува самостоятелно.

[...]

(14) В настоящия регламент следва да се предвиди понятието „вискател“ да включва, за целите на искане за признаване и изпълнение на решение във връзка със задължения за издръжка[,] публичните институции, които имат право да действат вместо лице, на което се дължи издръжка, или да искат възстановяване на помощи, предоставени на вискателя вместо издръжка. Когато публична институция действа в това си качество, тя трябва да има право на същите услуги и на същата правна помощ, на каквито има право вискателят.

(15) За да се защитят интересите на вискателите по вземания за издръжка и да се улесни доброто упражняване на правосъдие в Европейския съюз, следва да бъдат адаптирани правилата относно компетентността, произтичащи от Регламент (ЕО) № 44/2001 [на Съвета от 22 декември 2000 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (ОВ L 12, 2001 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 3, стр. 74)]. Обстоятелството, [че] ответник[ът] има обичайно местопребиваване в трета държава, не следва повече да изключва прилагането на правилата на Общността относно

компетентността и повече не следва да се предвижда позоваване на националните норми относно компетентността. Следователно в настоящия регламент следва да се определи в какви случаи съд в държава членка може да упражнява субсидиарна компетентност.

[...]

(44) Настоящият регламент следва да измени Регламент [№ 44/2001], като замени неговите разпоредби, приложими за задълженията за издръжка. При спазване на преходните разпоредби на настоящия регламент, за въпросите, свързани със задължения за издръжка, държавите членки следва да прилагат разпоредбите на настоящия регламент относно компетентността, признаването, изпълнителната сила и изпълнението на решенията и правната помощ на мястото на Регламент [№ 44/2001], считано от датата на прилагане на настоящия регламент.

(45) Тъй като целите на настоящия регламент, а именно създаването на серия от мерки, позволяващи събирането на вземания за издръжка при трансгранични случаи и съответно улесняване на свободното движение на хора в Европейския съюз, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки и следователно, поради мащаба и последиците на настоящия регламент, могат да бъдат по-добре постигнати на общностно равнище, Общността може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора. [...]“.

9 Член 1, параграф 1 от Регламент № 4/2009 предвижда:

„Настоящият регламент се прилага към задълженията за издръжка, произтичащи от семейни, родствени, брачни отношения или отношения по сватовство“.

10 Член 2 от този регламент гласи:

„1. За целите на настоящия регламент:

1) „решение“: означава решение в областта на задълженията за издръжка, постановено от съд на държава членка, независимо от наименованието на това решение — постановление, разпореждане, определение или изпълнителен лист, както и решение на съдебно длъжностно лице, определящо размера на процесуалните разноски. За целите на глави VII и VIII под „решение“ се разбира и решение в областта на задълженията за издръжка, издадено в трета държава;

[...]

10) „взискател“: всяко физическо лице, на което се дължи или за което се твърди, че му се полага издръжка;

[...]“.

11 Член 3 от Регламент № 4/2009 гласи:

„Компетентни по исокове за задължения за издръжка в държавите членки са:

- а) съдът по обичайно местопребиваване на ответника, или
- б) съдът по обичайно местопребиваване на взискателя, или

- в) съдът, който по силата на закона на съда е компетентен да разглежда иск за гражданското състояние на лицата, когато искът за издръжка допълва този иск, освен ако компетентността не се основава единствено на гражданството на едната от страните, или
- г) съдът, който по силата на закона на съда е компетентен да разглежда иск за родителска отговорност, когато искането за издръжка допълва този иск, освен ако тази компетентност не се основава единствено на гражданството на едната от страните“.

12 Член 15 („Определяне на приложимото право“) от този регламент гласи:

„Приложимото право към задълженията за издръжка се определя в съответствие с [Хагския протокол] в държавите членки, обвързани от този правен инструмент“.

13 Член 64 („Публични институции, действащи в качеството на ищец“) от този регламент гласи:

„1. За целите на молба за признаване и на декларация за изпълняемост на решения или за целите на изпълнение на решения, понятието „взискател“ включва публична институция, действаща от името на физическо лице, на което е дължима издръжка, или институция, на която е дължимо възстановяването на помощи, предоставени вместо издръжка.

2. Правото на публична институция да действа вместо лице, на което се дължи издръжка, или да иска възстановяване на помощи, предоставени на взискателя вместо издръжка, се урежда от правото, на което се подчинява институцията.

3. Публична институция може да иска признаване и декларация за изпълняемост или да иска изпълнението на:

- а) решение, постановено срещу длъжник по искане на публична институция, която претендира да ѝ бъдат възстановени изплатени от нея помощи вместо издръжка;
- б) решение, постановено между взискател и длъжник, до размера на помощите, предоставени на взискателя вместо издръжка.

4. Публичната институция, която иска признаване и декларация за изпълняемост или изпълнение на решение, представя при поискване всички документи, които удостоверяват правата ѝ по параграф 2 и изплащането на помощи на взискателя“.

Германското право

14 Член 1601 („Лица, дължащи издръжка“) от Bürgerliches Gesetzbuch (Граждански кодекс) гласи:

„Роднините по права линия си дължат взаимно издръжка“.

15 Член 94 („Встъпване в права срещу лице с гражданскоправно задължение за издръжка“) от Sozialgesetzbuch XII (Социален кодекс, книга дванадесета, по-нататък „SGB XII“) гласи в параграф 1, първо изречение следното:

„Ако за периода, за който се предоставят помощи, получателят им има вземане за издръжка по гражданското право, органът за социално подпомагане встъпва в правата на лицето във връзка с посоченото вземане до размера на направените разходи, като освен това се ползва и от правото на информация, предвидено в правната уредба относно издръжката“.

- 16 Съгласно член 94, параграф 5, трето изречение от SGB XII правата, предмет на встъпване по параграф 1, първо изречение от този член, се предявяват пред гражданските съдилища.

Спорът в главното производство и преюдициалният въпрос

- 17 Майката на WV, която е настанена в дом за възрастни хора в Кьолн (Германия), има, като възходящ по права линия, право на издръжка по силата на член 1601 от Гражданския кодекс, като задължен да плаща тази издръжка е WV, който живее във Виена (Австрия). Същевременно майката на WV получава на основание SGB XII редовни социални помощи от институцията ищец. Тази институция твърди, че във връзка с издръжката, която е осигурявала на майката на WV от април 2017 г. нататък, е встъпила в съответствие с член 94, параграф 1, първо изречение от SGB XII в правата ѝ срещу WV.
- 18 Сезиран от институцията ищец с регресен иск срещу WV във връзка със задължението на последния за издръжка, Amtsgericht Köln (Районен съд Кьолн, Германия) приема като първа инстанция, че германските съдилища нямат международна компетентност да се произнесат по този иск. Според този съд на компетентността по член 3, буква б) от Регламент № 4/2009 може да се позове само физическото лице, на което се дължи издръжката.
- 19 Във въззивното производство Oberlandesgericht Köln (Висш областен съд Кьолн, Германия) отменя първоинстанционното решение. Този съд приема, че възможността, която член 3, букви а) и б) от Регламент № 4/2009 предоставя на вискателя по вземане за издръжка, може да се упражни и от институцията ищец, доколкото същата е встъпила в правата във връзка с вземането за издръжка.
- 20 След като е сезиран от WV с ревизионна жалба срещу решението на Oberlandesgericht Köln (Висш областен съд Кьолн), Bundesgerichtshof (Федерален върховен съд, Германия) си задава въпроса дали изплащаната социалните помощи публична институция може да се позове на компетентността на съда по обичайното местопребиваване на вискателя съгласно член 3, буква б) от Регламент № 4/2009, когато предявява срещу длъжното издръжка лице правата, в които е встъпила във връзка с вземане, основано на разпоредбите на националното гражданско право относно издръжката.
- 21 В това отношение запитващата юрисдикция посочва най-напред, че вземането, във връзка с което институцията ищец е встъпила в правата на вискателя, отговаря на условията за наличие на задължение за издръжка по смисъла на Регламент № 4/2009 и че тази институция трябва да предяви това вземане по гражданскоправен ред.
- 22 Като приема, че предявеният от институцията ищец регресен иск за издръжка попада в приложното поле на Регламент № 4/2009, запитващата юрисдикция посочва, че във връзка с този регламент Съдът все още не се е произнесъл по изложения в точка 20 от настоящото решение въпрос, а германската доктрина е разделена по това какъв отговор следва да се даде на този въпрос. Всъщност според запитващата юрисдикция някои автори отговарят утвърдително на поставения въпрос, като изтъкват нуждата от ефективно изпълнение на решенията във връзка със задължения за издръжка по-специално за да не се окаже пребиваващият в чужбина длъжник по вземане за издръжка в по-благоприятно положение поради намесата на публична институция. Други автори, напротив, застъпват обратната теза, която се извежда от решение от 15 януари 2004 г., Blijdenstein (C-433/01, EU:C:2004:21), отнасящо се до тълкуването на член 5, точка 2 от Брюкселската конвенция, и която е приложима и в контекста на Регламент № 4/2009, а именно че публична институция, която чрез регресен иск цели да събере вземане за издръжка, не би могла да се позове, срещу длъжника по това вземане, на компетентността на съдилищата по обичайното местопребиваване на вискателя.

23 Запитващата юрисдикция е на мнение, че за разлика от модела „правило/изключение“, който е характерен за Брюкселската конвенция, предвидените в член 3 от Регламент № 4/2009 правила за компетентност са общи и алтернативни и следователно от еднакъв ранг. Освен това, макар член 2, параграф 1, точка 10 от Регламент № 4/2009 да определя вискателя като физическо лице, тази юрисдикция счита, че както уреждащите принудителното изпълнение на вземания за издръжка разпоредби на посочения регламент, и в частност член 64 от него, така и преследваните с този регламент цели обосновават подход, който гарантира ефективното събиране на вземанията за издръжка, предоставяйки на публичната институция, встъпила в правата на вискателя по такова вземане, възможността да се позове на предвиденото в член 3, буква б) от Регламент № 4/2009 правило за компетентност.

24 Тъй като обаче има съмнения в застъпването от него тълкуване, Bundesgerichtshof (Федерален върховен съд) решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Може ли публична институция, която съгласно разпоредбите на публичното право е предоставяла социални помощи на лице, което има право на издръжка, да се позове на компетентността на съда по обичайното местопребиваване на вискателя по член 3, буква б) от Регламент № 4/2009, когато предявява регресен иск срещу длъжника по гражданскоправното вземане за издръжка, във връзка с което е встъпила в правата на вискателя на основание на предоставените социални помощи?“.

По преюдициалния въпрос

25 С въпроса си запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали публична институция, която чрез регресен иск търси да си възстанови суми, които като издръжка е изплатила на вискател по вземане за издръжка, в чиито права е встъпила срещу длъжника по това вземане, има право да се позове на предвидената в член 3, буква б) от Регламент № 4/2009 компетентност на съда по обичайното местопребиваване на вискателя.

26 Като начало следва да се отбележи, че данните от преписката, с която разполага Съдът, дават основание за извода, че разпоредбите на Регламент № 4/2009 са приложими в случаите на предявен от публична институция регресен иск като разглеждания в главното производство.

27 Всъщност, както отбелязват германското правителство и Европейската комисия, публичната институция, която действа като ищец, черпи правото си от задължение за издръжка, произтичащо от семейни и родствени отношения, каквото в случая по главното производство WV има спрямо майка си. Упражняването на това право поражда за длъжника задължения за издръжка по член 1, параграф 1 от Регламент № 4/2009.

28 Следва обаче да се припомни, че тъй като разпоредбите относно компетентността трябва да се тълкуват самостоятелно, по-специално в зависимост от целите и от системата на съответния регламент, член 3 от Регламент № 4/2009 трябва да се тълкува в светлината на неговите цели и текст, като и с оглед на системата, в която се вписва (вж. в този смисъл решение от 18 декември 2014 г., Sanders и Huber, C-400/13 и C-408/13, EU:C:2014:2461, т. 24 и 25).

29 От текста на член 3 от Регламент № 4/2009, озаглавен „Общи разпоредби“, се установява, че той въвежда общи критерии за определяне на съдилищата на държавите членки, компетентни да се произнасят по задълженията за издръжка. За разлика от релевантните разпоредби на Брюкселската конвенция, разгледани от Съда по делото, по което е постановено решение от 15 януари 2004 г., Blijdenstein (C-433/01, EU:C:2004:21), посоченият член 3 не съдържа нито общ принцип, като компетентността на съда по местоживеенето на ответника, нито подлежащи на буквално тълкуване дерогиращи правила, като това в член 5, точка 2 от тази конвенция, а

множество критерии от еднакъв ранг, които са алтернативни, за което свидетелства съюзът „или“, използван след описанието на всеки от тях (вж. в този смисъл решение от 5 септември 2019 г., R (Компетентност по отношение на родителската отговорност и задължението за издръжка), C-468/18, EU:C:2019:666, т. 29).

- 30 В този смисъл член 3 от Регламент № 4/2009 дава на вискателя по вземане за издръжка възможност, когато действа като ищец, да предяви иска си във връзка със задължение за издръжка, позовавайки се на различни основания за компетентност, в частност или пред съда по обичайното местопребиваване на ответника, в съответствие с буква а) от този член 3, или пред съда по обичайното местопребиваване на самия вискател, в съответствие с буква б) от посочения член (вж. в този смисъл решение от 5 септември 2019 г., R (Компетентност по отношение на родителската отговорност и задължението за издръжка), C-468/18, EU:C:2019:666, т. 30 и 31).
- 31 Тъй като в текста на член 3 от Регламент № 4/2009 обаче не се уточнява, че съдилищата, посочени в букви а) и б) от него, трябва да бъдат сезирани от самия вискател по вземането за издръжка, въпросният член не забранява, при зачитане на целите и системата на този регламент, публична институция, встъпила в правата на вискателя, да предяви пред някое от тези съдилища иск във връзка със задължение за издръжка.
- 32 Както изтъкват и запитващата юрисдикция, и всички заинтересовани страни по настоящото дело, нито целите, нито системата на Регламент № 4/2009 са пречка съдът по обичайното местопребиваване на вискателя да се произнесе по иска във връзка със задължение за издръжка, предявен от такава публична институция на основание член 3, буква б) от този регламент.
- 33 Всъщност, на първо място, компетентността на съдилищата по член 3, буква б) от Регламент № 4/2009 да се произнасят по такъв иск, е в съответствие с преследваните с този регламент цели, сред които, както Съдът вече е имал повод да подчертае, са както близостта между компетентния съд и вискателя по вземане за издръжка, така и целта, припомнена в съображение 45 от посочения регламент, а именно да се улесни във възможно най-голяма степен събирането на вземания за издръжка с международен елемент (вж. в този смисъл решения от 18 декември 2014 г., Sanders и Huber, C-400/13 и C-408/13, EU:C:2014:2461, т. 26, 28, 40 и 41 и от 4 юни 2020 г., FX (Оспорване на изпълнението на вземане за издръжка), C-41/19, EU:C:2020:425, т. 40 и 41).
- 34 По-специално, с предоставянето на възможност на публичната институция, встъпила в правата на вискателя по вземане за издръжка, да сезира съда по обичайното местопребиваване на този вискател, може да се гарантира ефективно събиране на вземанията за издръжка с международен елемент — цел, чието постигане обаче би било застрашено, ако се окаже, че такава публична институция е лишена от правото да се позове на алтернативните основания за компетентност, предвидени в член 3, букви а) и б) от Регламент № 4/2009 в полза на търсеция издръжка, както в рамките на Европейския съюз, така и евентуално в случаите, в които ответникът пребивава на територията на трета страна.
- 35 В това отношение следва по-специално да се отбележи, както прави генералният адвокат в точки 38 и 40 от заключението си, че доколкото член 3, буква а) от Регламент № 4/2009 не обвързва приложимостта на правилата си относно международната съдебна компетентност с изпълнението на изискването за местоживеене на ответника в държава членка, невъзможността на публичната институция, встъпила в правата на вискателя, да сезира съда по обичайното местопребиваване на последния, когато дължачият издръжка е с местоживеене в трета държава, много вероятно би означавала, че тази институция ще трябва да предяви иска си извън

Съюза. Това положение, както и произтичащите от него юридически и практически трудности, например изтъкнатите от генералния адвокат в точка 42 от неговото заключение, биха могли да застрашат ефективното събиране на вземанията за издръжка.

- 36 Освен това възможността на публичната институция, встъпила в правата на вискателя по вземане за издръжка, надлежно да сезира съда, посочен в член 3, буква б) от Регламент № 4/2009, не подкопава по никакъв начин преследваната с този регламент цел за добро правораздаване.
- 37 В това отношение, както Съдът вече е постановил, тази цел трябва да се разбира не само от гледна точка на възможно най-добрата организация на правораздаването, но и от гледна точка на интереса на страните, независимо дали става въпрос за ищеца или за ответника, на които следва да се осигури в частност по-лесен достъп до правосъдие и предвидимост по отношение на правилата за компетентността (вж. в този смисъл решения от 18 декември 2014 г., Sanders и Huber, C-400/13 и C-408/13, EU:C:2014:2461, т. 29 и от 4 юни 2020 г., FX (Оспорване на изпълнението на вземане за издръжка), C-41/19, EU:C:2020:425, т. 40).
- 38 Встъпването на такава публична институция в правата на вискателя по вземане за издръжка обаче не засяга нито интересите на длъжника по това вземане, нито предвидимостта на приложимите правила за компетентност, тъй като последният всъщност трябва във всички случаи да очаква да бъде призован като ответник или пред съда по обичайното си местопребиваване, или пред този по обичайното местопребиваване на вискателя.
- 39 На второ място, възможността на публичната институция, встъпила в правата на вискателя по вземане за издръжка, да сезира съда по обичайното му местопребиваване, е в съответствие също и със системата на Регламент № 4/2009, както и с общата му логика, отразени по-специално в съображение 14 от него.
- 40 В това отношение следва да се припомни, че член 64 от Регламент № 4/2009 предвижда именно участието, като ищец, на публична институция, която действа вместо лицето, на което се дължи издръжка, или която има право да си възстанови предоставените вместо издръжка помощи. Така съгласно член 64, параграф 1 от Регламент № 4/2009 за целите на молбата за признаване и на декларацията за изпълняемост на решения или за целите на изпълнението на решения такава институция е включена в определението на понятието „вискател“ — понятие, което съгласно член 2, параграф 1, точка 10 от посочения регламент по принцип обхваща само физическите лица, на които се дължи издръжка или за които се твърди, че им се полага такава. Освен това, и преди всичко, в член 64, параграф 3, буква а) от същия регламент се уточнява, че тази публична институция има право да иска признаване и допускане на изпълнението или да иска изпълнение на решение, постановено срещу длъжник по искане на публична институция, която претендира да ѝ бъдат възстановени изплатени от нея помощи вместо издръжка.
- 41 Тази разпоредба предполага, че такава публична институция преди това може да сезира компетентния съд съгласно член 3, буква б) от Регламент № 4/2009, за да постанови същият решение в областта на задълженията за издръжка по смисъла на член 2, параграф 1, точка 1 от посочения регламент.
- 42 От всички посочени по-горе разпоредби следва, че макар самата тя да не може да се позовава на статута на „вискател“, за да установи наличието на задължение за издръжка, публичната институция, встъпила в правата на вискател по вземане за издръжка, все пак трябва да има право да сезира за тази цел компетентния съд по обичайното местопребиваване на съответния вискател, съгласно член 3, буква б) от Регламент № 4/2009. След като този съд в държавата по произход постанови решение, публичната институция ще има право да бъде призната за

взискател на основание на разпоредбите на член 64 от посочения регламент, евентуално за целите на признаването, допускането на изпълнение или изпълнението на това решение в замолената държава.

- 43 Накрая, възможността на публичната институция, встъпила в правата на взискателя по вземане за издръжка, да се позове на компетентността на съдилищата по член 3, буква б) от Регламент № 4/2009, е в съответствие и с Хагския протокол, към който член 15 от този регламент препраща във връзка с определянето на приложимото право към задълженията за издръжка. Въсъщност, доколкото, от една страна, член 3, параграф 1 от този протокол предвижда, че по принцип задълженията за издръжка се уреждат от правото на държавата по обичайното място на пребиваване на кредитора, и от друга страна, член 10 от същия, възпроизведен в член 64, параграф 2 от посочения регламент, гласи, че правото на публичната институция да си възстанови предоставените на взискателя помощи вместо издръжка, се урежда от правото, на което се подчинява институцията, подобна възможност позволява в по-голямата част от случаите, а именно случаите, при които седалището на публичната институция и обичайното местопребиваване на взискателя са в една съща държава, да се осигури съответствие между правилата за определяне на компетентния съд и тези относно приложимото материално право, което пък е благоприятен фактор за уреждането на споровете във връзка с издръжка.
- 44 С оглед на всички изложени по-горе съображения на поставения въпрос следва да се отговори, че публична институция, която чрез регресен иск търси да си възстанови суми, които като издръжка е изплатила на взискател по вземане за издръжка, в чиито права е встъпила срещу длъжника по това вземане, има право да се позове на компетентността на съда по обичайното местопребиваване на взискателя, предвидена в член 3, буква б) от Регламент № 4/2009.

По съдебните разноски

- 45 С оглед на обстоятелството, че за страните в главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (трети състав) реши:

Публична институция, която чрез регресен иск търси да си възстанови суми, които като издръжка е изплатила на взискател по вземане за издръжка, в чиито права е встъпила срещу длъжника по това вземане, има право да се позове на компетентността на съда по обичайното местопребиваване на взискателя, предвидена в член 3, буква б) от Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета от 18 декември 2008 година относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на съдебни решения и сътрудничеството по въпроси, свързани със задължения за издръжка.

Подписи